

Як підкреслює Радіонова Л. О., новітні комунікаційні технології, біотехнології, нова енергетика, креативна та культурна економіка, сегментарний туризм стали новими сферами діяльності людей у сільських територіях [2]. Нові технології в аграрному виробництві дозволяють підняти тут продуктивність праці і досягати більшої конкурентоспроможності аграрного сектору на відкритих глобальних ринках. В нових умовах аграрний сектор потребуватиме менше субсидій, що є дуже добре для бюджету, але високопродуктивний аграрний сектор також потребуватиме менше зайнятих, що є погано для сільських територій.

Література:

1. Комарова І. В. Державне регулювання аграрного сектора: Необхідність та сучасні погляди на проблему. *Вісн. Бердян. ун-ту менеджм. і бізнесу*. 2008. № 3. С. 30-34.
2. Радіонова Л. О. Управління місцевим розвитком в умовах децентралізації влади: зміна парадигми сільського розвитку. *Збірник наукових праць «Розумовські зустрічі»*. Чернігів. Сіверський центр післядипломної освіти. 2020. Вип. 7. С. 105-114.

НЕОБХІДНІСТЬ ВДОСКОНАЛЕННЯ МОНЕТАРНОГО ТРАНСМІСІЙНОГО МЕХАНІЗМУ НБУ

Мищенко Б.С.

*Науковий керівник: Вербицька В.І., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Монетарний трансмісійний механізм (механізм монетарної трансмісії) – процес передачі зміни (трансмісії) ключової ставки центрального банку через певні канали і зв'язки в економіці з відповідним впливом на інфляцію та інші макроекономічні показники [1]. Ефективність інструментів монетарної політики у більшій мірі залежний від дієвості трансмісійного механізму.

Емісійний центр держави виконує завдання та реалізує цілі монетарної політики за допомогою її інструментів, що зумовлює досягнення необхідних соціально-економічних показників.

Трансмісійний механізм – це виражений через причинно-наслідкові зв'язки вплив інструментів грошово-кредитної політики на стан макроекономічних процесів. Трансмісійному механізму надають важливого практичного значення і цінності, тому що він відображає взаємозв'язок між діями монетарної влади та реальним сектором економіки. На практиці процес передачі імпульсів від рішень центрального банку з монетарної політики до суб'єктів ринку відбувається за допомогою каналів трансмісійного механізму.

Основні канали монетарного трансмісійного механізму наступні:

- канал обмінного курсу (валютний),
- процентний (процентних ставок),

- кредитний та монетарний (грошовий).

Загальна реакція економіки на грошово-кредитну політику центрального банку є результатом сумарної дії всіх каналів монетарного трансмісійного механізму [2]. Проте останнім часом до системи каналів також включають канал цін активів і канал очікувань (довіри).

Монетарний (грошовий) канал є першим каналом монетарного трансмісійного механізму. Його дія характеризується впливом пропозиції грошей на стан грошового ринку та рівень цін у економіці. Основним каналом цього механізму є процентний.

Змінюючи ключову процентну ставку, НБУ має можливість впливати та слідкувати за рівнем короткострокових процентних ставок на міжбанківському ринку. У свою чергу, процентні ставки за допомогою різних каналів, основні з яких – кредитні, фондові та валютні, мають можливість впливати на рівень сукупного попиту і інфляцію, зокрема, за допомогою зміни очікування людей та бізнесу. У випадку впровадження зрозумілої та послідовної політики боротьби з інфляційними процесами посилюється довіра до регуляторних дій, роблячи процес керування вказаними очікуваннями найбільш ефективними. Вказані дії, цілком логічно, підсилюють ефективність дієвості монетарної трансмісії [1].

Кредитний канал визначає вплив грошово-кредитної політики центрального банку на доступність ресурсів на кредитних ринках. Він оснований на припущенні, що центральним банком через інструменти грошово-кредитної політики здійснюється вплив щодо змін пропозиції кредитних ресурсів, передусім через зміну обсягів вільних резервів банківської системи [3, с. 210]. Канал валютного курсу відображає вплив грошово-кредитної політики на сукупний попит і сукупну пропозицію через зміну курсу національної валюти та характеризує чутливість внутрішніх цін до курсових різниць [3, с. 209]. Канал цін активів зосереджує увагу на впливі грошово-кредитної політики на реальний сектор економіки через зміну відносних цін фінансових і реальних активів [3, с. 208]. Канал довіри характеризує очікування суб'єктів господарювання щодо майбутніх цін, процентних ставок, вартості запозичень, умов кредитування, валютного курсу, рівня інфляції, цін активів на основі інформації центрального банку про перспективні заходи у сфері грошово-кредитної політики [2].

Для України характерною є наявність низки факторів, які знижують ефективність трансмісійного механізму:

- недостатньо розвинений фінансовий ринок,
- низький рівень розвитку ринку цінних паперів;
- низький вплив процентних інструментів НБУ на фінансовий ринок;
- наявність високої частки тіньового сектору економіки;
- присутність інфляційних очікувань,
- стан політичної нестабільності, впливаючого на монетарні сигнали від органів грошово-кредитного регулювання до суб'єктів реальної економіки.

Оскільки монетарна політика, являючись складовою частиною державної фінансової політики, сприяє здійсненню значного впливу на стан економіки в державі, зазначені проблеми необхідно вирішувати. Розв'язання низки означених завдань вкупі з подальшим впровадженням Національним банком України ефективної монетарної політики повинні створити низку важливих передумов для успішного соціально-економічного розвитку нашої держави.

Література:

1. Глосарій Національного банку України. URL : <https://bank.gov.ua/glossary/show/142> (дата звернення 14.02.2021)

2. Міщенко В. І., Петрик О. І., Сомик А. В., Лисенко Р. С. та ін. Монетарний трансмісійний механізм в Україні : Науково-аналітичні матеріали. Вип. 9. Київ: Центр наукових досліджень, 2018. 144 с.

3. Монетарна політика Національного банку України : сучасний стан та перспективи змін. Київ. УБС НБУ, 2019. 404 с.

КОНКУРЕНТНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ТА ОСНОВНІ ЧИННИКИ НАБУТТЯ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ ПІДПРИЄМСТВА

Напольських К.О.

*Науковий керівник: Курчата І.М., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Проблеми дослідження конкурентоспроможності підприємства та його резервів у ринкових умовах господарювання є актуальними, вони пов'язують ефективність виробництва, можливість реалізації конкурентної політики і забезпечення стабільного розвитку підприємства.

Більшість досліджень проблем конкурентоспроможності підприємств стосуються отримання додаткових конкурентних переваг і довгострокової конкурентоспроможності, досягнення яких потребує безперервного процесу пошуку нових можливостей удосконалення не лише виробництва, але й активізації конкурентної боротьби на основі виявлення резервів конкурентоспроможності підприємства.

Для повного розуміння процесів формування конкурентоспроможності необхідно визначити основні чинники, які на неї впливають, тобто слід визначити внутрішні та зовнішні сили, інструменти, які обумовлюють об'єктивний та суб'єктивний вплив на формування конкурентного середовища (рис.1).

Чинники визначають і описують характеристики елементів, їх стан, що дозволяє найбільш об'єктивно і правильно формувати підхід до організаційного забезпечення управління конкурентоспроможністю суб'єкта будь-якого рівня.